

Sverige den 18 juni 2010

Leif Busk, Livsmedelsverket

Ann-Charlotte Eliasson, Lunds Tekniska Högskola

Olle Hernell, Kungl Vetenskapsakademien Nationalkommittén för Nutrition och Livsmedelsvetenskap

Kjell Ivarsson, Stiftelsen Svensk Lantbruksforskning

Hans Lingert, SIK

Elisabet Rytter, Livsmedelsföretagen

Ann-Sofie Sandberg, Chalmers Tekniska Högskola

Thomas Svaton, Svensk Dagligvaruhandel

Per Åman, SLU

Till ledamöterna i Riksdagens miljö- och jordbruksutskott, utbildningsutskott, näringsutskott och socialutskott

Fråga inte vad maten kan göra för dig utan vad du kan göra för maten!

Sverige behöver en kraftfull och samlad forskningsinsats på livsmedels- och nutritionsområdet.

Varför det?

Förstärkt kunskapsuppbyggnad inom livsmedels- och nutritionsområdet är en nödvändig och lönsam investering i

- Förbättrad folkhälsa
- Ett hållbart samhälle
- Bred industriell utveckling, innovation och tillväxt

Förbättrad folkhälsa

- Det finns ett tydligt samband mellan mat och hälsa. Bra och sunda matvanor kan bidra till att minska risken för flera av våra vanligaste folksjukdomar (hjärt-kärlsjukdom, övervikt, diabetes och cancer). I april publicerade EU-kommissionen en rekommendation där medlemsstaterna uppmanas att utarbeta en strategisk forskningsagenda för att förebygga kostrelaterade sjukdomar.
- Nya, lovande forskningsansatser inom nutritionsområdet kan ge betydande folkhälsoeffekter och kunskapsbehoven är stora. Den åldrande befolkningen medför också hälsomässiga utmaningar som kräver ny och förstärkt forskning.
- Förbättrad hälsa genom sundare matvanor kan ge minskade sjukvårdskostnader.
- "Make the healthy choice the easy choice". Det ska vara lätt att välja nyttigt i alla situationer. Genom ökad satsning på forskning och tvärvetenskapligt samspel (nutritionsforskning, livsmedelsvetenskaplig forskning, konsumentforskning, etc.) kan fler goda, hälsosamma och bekväma produkter nå butikshyllan.

Ett hållbart samhälle

- En hållbar livsmedelsproduktion är en grundsten för ett hållbart samhälle och vägen dit måste gå över ny forskningsbaserad kunskap.
- Klimatfrågan är en ödesfråga där livsmedel spelar en betydelsefull roll. Ca 25 % av utsläppen av klimatgaser kommer från livsmedelskedjan främst primärproduktion.
- Forskningsinsatser krävs som täcker hela livsmedelskedjan, från odling/upp-födning, via tillverkning, lagring och transport till tillagning och avfallshantering. Helhetssyn är nödvändigt och det krävs mångdisciplinärt samarbete för att skapa hållbara lösningar.
- Hållbarhetsbegreppet innefattar miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter. Livsmedel spelar en huvudroll i alla tre.

Bred industriell utveckling, innovation och tillväxt

- Livsmedelsindustrin är Sveriges fjärde största industri mätt i såväl omsättning som sysselsättning och har under de senaste tio åren uppvisat en stark exportökning. En ökad satsning på forskning och innovation är en förutsättning för fortsatt positiv utveckling.
- Hela Sverige producerar mat, livsmedelsföretagen har en stor geografisk spridning, från norr till söder. 95 % av livsmedelsföretagen är små (< 50 anställda) med en stor tillväxtpotential.
- 70 % av jordbrukets produktion går direkt till livsmedelsindustrin i Sverige för vidareförädling – ju mer tillväxt och export inom livsmedelsbranschen desto större efterfrågan på svenska jordbrukets alla kvalitetsråvaror.
- Det har skett en omfattande utflyttning av företagens FoU-resurser till utlandet. En kraftfull och samlad svensk forskningssatsning krävs för att skapa en infrastruktur som vänder trenden och lockar företagen att förlägga sina FoU-avdelningar till Sverige.

Vissa pusselbitar finns

- Sverige har starka och framstående kompetenser inom livsmedels- och nutritionsområdet att bygga på – av totalt 64 svenska forskare på den internationella listan över mest citerade forskare (ISIHighlyCited.com) kommer inte mindre än nio från livsmedels- och nutritionsområdet.
- Ett annat mått på Sveriges styrkeposition inom området är framgångarna då det gäller att attrahera forskningsmedel från EU:s forskningsprogram. Svenska forskargrupper deltar i mer än 30 % av alla hittills beviljade projekt i 7:e ramprogrammets livsmedelstema och tillförs 4.6 % av totalt beviljade medel.
- Det tvärvetenskapliga forskningsprogrammet som startade i början på 2010 är en viktig injektion i systemet med stor betydelse för den **behovsmotiverade** forskningen. Näringslivet har svarat upp och har i den första ansökningsomgången gjort utfästelser om egna satsningar motsvarande 100 MSEK.

Viktiga pusselbitar saknas

- Det behövs en politisk samling! Livsmedels- och nutritionsforskningen behöver ett väldefinierat och samlat huvudmannaskap. Forskningen berör fyra departement och ca tio myndigheter, forskningsråd och stiftelser. Bra forskningsprojekt hamnar idag mellan stolarna och blir inte finansierade.
- En samlad satsning som stärker **grundläggande** livsmedels- och nutritionsforskning behövs – en avgörande förutsättning för en framgångsrik **behovsmotiverad** forskning i framtiden.
- Därutöver bör det tvärvetenskapliga forskningsprogrammet för livsmedel, med behovsmotiverad inriktning få en långsiktig fortsättning.
- I ett internationellt och nordiskt perspektiv är det viktigt att få konkurrenskraftiga och attraktiva forskningsförutsättningar i Sverige för att behålla och förstärka FoU-kompetens både inom akademien och inom näringslivet.

